

קילוגרמים או אחוזים?

אברהם הברון, בארי

אמת הדבר, כי אין הפרות אוכלות "אחוזים" אלא מזונות, וכך עשו משחר תורת ההזנה ואף לפני כן. ה"אחוזים" אינם אלא דרך חישוב לשם הזנה קבוצתית ללא פגיעה בכושר הייצור האינדיווידואלי של כל פרה.

במקורות רבים מצאנו שכמות החומר היבש הנאכלת ביום אינה קבועה (21 ק"ג...) אלא תלויה במשקל הפרה, בתנובתה, בטעימות המזון ובגורמים אינדיווידואליים. לפיכך על המנה השלמה להציע בפני כל פרה בליל המכיל את כל הרכיבים בריכוז כזה, כך שבתוך קבוצת הפרות המצויות בשלב דומה של התחלובה – אך נבדלות בתנובתן היומית ובמשקלן – אמנם תאכל כל פרה את הדרוש לה, לקיום ולייצור.

ביסוד השיטה כלולה ההנחה, שפרה אשר כושר הנבחה גבוה מהממוצע תאכל בהתאם כמות יותר גדולה מן הבליל המוצע לפניה, שהרי ברוב המקרים היצרנית הטובה הנה גם בעלת התיאבון הבריא (או שמא נהפוך הוא?). בשפה יותר מדעית: קיים מיתאם גבוה בין כושר האכילה וכושר ההנבה. לא אתפלא אם רפתנים רבים יעירו כאן, שידעו זאת כבר מזמן...

לסיכום: אפשר ואפשר לחשב תצורות יומית של כל פרה, ולהגישה לה תוך שקילה ומדידה, באבוס נפרד. זוהי "שיטת הק"ג" בביצוע מושלם. לחליפין, אפשר לחשב את הרכב המנה השלמה, ולאמוד את כושר האכילה היומי הממוצע, לתקן את האומדן על פי השארייות באבוס, ולסמוך על כך שכושר האכילה וההנבה האינדיווידואלי יאפשר לכל פרה ניצול אופטימלי של מנה זו. זוהי שיטת ה"%, לביצוע מעשי.

מתקני ההזנה האלקטרוניים החדשים למתן תוספות אינדיווידואליות עשויים להתקבל לטובת פרות חריגות ביותר, לאחר שתוכח כלכליותם.

העגלה המערבלת פתרה בעיות רבות בהזנה: חלוקת המזון ממוכנת בשלמות, והעבודות הקשורות בהזנה אינן משבשות עוד את סדר היום ברפת. גם בעיותיהן של הפרות צומצמו: מזון נכון לפניהן במשך כל שעות היממה (כמעט) ואין עוד צורך לפרה להיות זריזה ומקדימה ליד האבוס המתמלא.

גם חלקו של מרכז הרפת שפר: מנה שלמה באחת! אם הוא למד את שיגרת המחשבן והמחשב ימצא את "הפתרון הזול ביותר" בקלות, עבור כל קבוצה בעדרו.

נוכחתי כי שאלה אחת עדיין מטרידה רבים, והיא מבוטאת בכותרת רשימתנו זו. בעבר חישבנו את צורכי הפרה לקיום ולייצור והקצבנו לה את אבות המזון בהתאם. ברפת הגדולה התבססנו על ההנחה (המוטעית) כי כל פרה, קשורה או בלתי קשורה, תאכל את קצובתה. אחר שנוכחנו כי הנחה זו מוטעית, המצאנו את ה"העברה" (=עודף ליתר בטחון...).

המנה השלמה אמורה היתה לפתור גם בעיה זו: כל פרה תאכל כרצונה, וללא תחרות (כמעט), וסופה שתאכל 21 ק"ג חומר יבש ביממה. אלא שלא כל הפרות שוות אפילו בתוך הקבוצה, ודרוש שאותם 21 ק"ג לגבוהות התנובה יכילו יותר אנרגיה, חלבון, ויטמינים וכו'. מאידך קיים החשש שפרות מסויימות בכל זאת תאכלנה פחות מ־21 ק"ג חומר יבש והרי לאבות המזון הן זקוקות! עד מהרה אתה נמצא מרכיב מנות ריכוזיות מעל לכל שיעור, לפי השיטה הישנה, ו"המנה השלמה" אינה עוד אלא תהליך של עירבול.

שיטת המנה השלמה מציעה להגיש את אבות המזון ביחסים נאותים לכל קבוצת תנובה. הכמות של כל יסוד במנה הנאכלת הממוצעת משמשת לשם ביקורת בלבד: זהו המשוב (feed back) מהקבוצה.